

P6_TA-PROV(2005)0461

WTO konverentsi ettevalmistamine

Euroopa Parlamendi resolutsioon Hongkongis toimuva Maailma Kaubandusorganisatsiooni kuuenda ministrite konverentsi ettevalmistamise kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu 18. oktoobri 2005. aasta järeldusi WTO Doha arenguagenda kohta;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 12. mai 2005. aasta resolutsiooni, milles hinnatakse WTO peanõukogu 1. augusti 2004. aasta otsuse järgset Doha vooru¹;
 - võttes arvesse oma eelnevaid resolutsioone WTO ministrite konverentside kohta ja eelkõige 25. oktoobri 2001² ja 3. juuli 2003³ resolutsioone;
 - võttes arvesse peanõukogu 1. augustil 2004 vastuvõetud otsust Doha tööprogrammi kohta;
 - võttes arvesse Doha ministrite konverentsi 14. novembri 2001. aasta WTO deklaratsiooni;
 - võttes arvesse Interparlamentaarset Liidu ja Euroopa Parlamendi poolt korraldatud WTOd käsitleva parlamentaarset konverentsi 2004. aasta novembri istungi tulemusi;
 - võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 36, 27 ja 133;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 4,
- A. arvestades, et möödunud viiekümne aasta jooksul on WTO mitmepoolne kaubandussüsteem oluliselt edendanud majanduskasvu, arengut ja tööhõivet, kuid kasu on jaotunud ebavõrdselt eelkõige arenguriikide osas;
- B. arvestades, et rahvusvahelisel kaubandusel võib olla põhiroll majandusarengu edendamisel ja vaesuse leevendamisel; arvestades, et WTO ministrid on tunnistanud, et kõik inimesed peavad suurenenud võimalustest ja heaolu kasvust osa saama, mida mitmepoolne kaubandussüsteem tekitab, ja on võtnud kohustuseks asetada arenguriikide, eelkõige vähimarenenud riikide vajadused ja huvid Doha tööprogrammis kõige tähtsamale kohale; märkides sellega seoses, et turule juurdepääsu parandamisel, tasakaalustatud eeskirjadel, hästi eesmärgistatud ja pidevalt rahastatud tehnilisel abil ning suutlikkuse tõstmise programmidel on selles oluline osa;
- C. arvestades, et peanõukogu kinnitas 1. augustil 2004 veel kord Dohas vastu võetud ministrite deklaratsiooni ja otsuseid ning kõikide liikmete täielikku pühendumist nende

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2005)0182.

² EÜT C 112 E, 9.5.2002, lk 321.

³ ELT C 74 E, 2.3.2004, lk 861.

elluviimisele ja koostas läbirääkimiste raamistiku Doha tööprogrammi lõpuleviimiseks ja Dohas alustatud läbirääkimiste edukaks lõpetamiseks;

- D. arvestades, et Doha arenguagenda põhieesmärk on arenguriikide majanduslik edendamine; arvestades, et sellest eesmärgist tuleks lähtuda igas läbirääkimiste osas tegelike ja jätkusuutlike tulemuste saavutamiseks; arvestades, et läbirääkimistest tulenev majanduslik netokasu peab suures osas minema vähimarenenud riikidele, et edendada aastatuhande arengueesmärkide saavutamist;
- E. arvestades panust, mida edukad läbirääkimised annavad töökohtade, kasvu ja julgeoleku suurendamisse Euroopas, sest ELi eksportijad saavad lisavõimalusi jõukamas ja avatumas maailmamajanduses ja stabiilsem maailm annab rohkem hüvesid.

Üldine

1. usub, et mitmepoolse kaubandussüsteemi tugevdamiseks, mis on maailmamajanduse edenemise ja harmoonilise arengu tagatis, peab Doha voor olema edukas; kinnitab veel kord tugevat toetust seisukohale, et areng on Doha vooru kõige tähtsam küsimus, ja rõhutab, et läbirääkimised peavad teenima vaesuse kaotamise ja globaliseerumise hüvede õiglasema jaotamise eesmärki; avaldab kahetsust, et enne Hongkongi on läbirääkimiste kulg aeglustunud;
2. palub nõukogul ja teistel kaubanduspartneritel järgida Doha arenguagenda auahnet programmi, tegutsedes täielikus vastavuses arengumõõtmega; tunneb sügavat muret tõsise ja kahjustava mõju üle, mida ebaõnnestumine avaldaks mitmepoolsele kaubandussüsteemile; kutsub seetõttu üles suhtuma konstruktiivselt Hongkongis toimuvasse kuuendasse ministrite konverentsi, et Doha arenguagenda 2006. aastal edukalt lõpule viia;
3. rõhutab, et Doha arenguagenda tulemused peavad olema tasakaalustatud ja need peavad sisaldama kohustusi igale Doha vooru põhisektorile;
4. palub kõikidel asjaosalistel, eelkõige kõikidel arenenud ja enamarenenud riikidel, tegutseda vastutustundlikult enne Hongkongi konverentsi, et vooru edukale lõpetamisele lähemale jõuda; leiab, et kõik osalised peaksid tegutsema kooskõlas oma arengutaseme ja läbirääkimisõigustega;

Põllumajandus

5. tuletab meelde, et Hongkongis saavutatavad põllumajandusega seotud tulemused peavad sisaldama kõikide eksporditoetuste õigeaegset järkjärgulist kaotamist, mida peavad tegema kõik arenenud riikidest WTO liikmed paralleelselt, sealhulgas toetused, mida antakse toiduabina või riiklike kaubandusüksuste kaudu, ja muud toetused;
6. rõhutab, et kaubandust moonutava kodumaise toetuse oluline vähendamine ja turulepääsu oluline parandamine on võrdselt vajalikud; kordab sellega seoses oma toetust ühise põllumajanduspoliitika reformile;
7. rõhutab, et ELi põllumajanduse multifunktsionaalset laadi tuleks kaubandusläbirääkimistel arvesse võtta; toetab ELi rõhuasetust kaubandusega

mitteseotud probleemidele, et tagada toidu kvaliteet ja ohutus, keskkonna kaitsmine, maapiirkondade tööhõive ja areng;

8. nõuab geograafiliste tähiste tõhusat tunnustamist piirkondliku arengu tegurina ja kultuuritraditsioonide säilitamise vahendina, mis tuleb praeguses voorus saavutada;
9. rõhutab lahenduse leidmise tähtsust tundlike toodete osas, võttes täielikult arvesse Doha arenguvooruu põhimõtteid; nõuab tõhusa lahenduse leidmist puuvilla osas; rõhutab sellega seoses, et igasugune puuvilla ekspordiga seotud toetus arenenud riikides tuleb 2010. aastaks lõpetada ja kutsub eelkõige USA-d järgima ELi eeskuju puuvillaturu reformimisel;

Mittepõllumajandustoodetele juurdepääs (NAMA)

10. rõhutab, et WTO läbirääkimisi NAMA osas tuleks kiirendada niipea kui võimalik; leiab, et arenenud riikide ja arenguriikide, aga ka arenguriikide vahelised kaubandustõkked takistavad säästvat arengut; leiab, et lõuna–lõuna suunalise turu järkjärgulise avamise huvides on oluline, et enamarenenud riigid täidaksid oma kohust ja avaksid oma turud vähimarenenud riikidele, ja on seisukohal, et samal viisil tuleks tegelda ka sooduskohtlemise vähendamise probleemiga;
11. nõuab tungivalt, et NAMA läbirääkimistel vastuvõetavas mudelis oleks täielikult arvesse võetud kokkulepitud mittetäieliku vastastikkuse põhimõtet ja arenguriikide olukorda, kus üldiselt on kõrged tööstustariifid, mis annab olulise osa eelarvetuludesse; rõhutab, et mudel peab võimaldama tärkavate tööstuste asjakohast kaitsmist, edendama industrialiseerimist ja majanduslikku mitmekesisust ning tagama tööhõive eelkõige vähimarenenud riikides;
12. märgib, et on strateegiliselt tähtis, et kõik kaubanduspartnerid kõrvaldaksid põhjendatud juhtudel ka mittetariifsed tõkked, kuna need takistavad turule juurdepääsu ja võivad seda isegi rohkem teha, kui tariifseid tõkkeid vähendatakse;

Teenused

13. tunnistab, et Hongkongi ministrite konverentsil on vaja panna alus ambitsioonikale teenuskaubanduse kokkuleppele, mis ühelt poolt parandab ELi teenuseosutajate turulepääsu ja teiselt poolt kaitseb kõikide WTO liikmete võimalust reguleerida oma teenusesektorit kooskõlas teenuskaubanduse üldlepinguga (GATS); märgib, et ELil on suur huvi laiendada teenuseosutajate ekspordivõimalusi; leiab, et selles valdkonnas tuleb teha märkimisväärsed edusamme, arvestades ravi-, koolitus- ja audiovisuaalsete teenustega seotud erandeid;
14. ergutab arenenud ja arenevaid WTO liikmeid näitama üles samasugust pühendumust nagu EL 2005. aasta jaanuari läbivaadatud pakkumisega ning esitama vastavad pakkumised; rõhutab, et Doha läbirääkimiste senist edusammude vähesust arvestades tuleks uurida täiendavaid lähenemisviise, mis toovad kaasa turgude senisest suurema avamise teenuste valdkonnas, võttes asjakohaselt arvesse vähimarenenud maade huve; nõuab teenuskaubanduse üldlepingu läbirääkimistel suuremat läbipaistvust;

Arenguküsimused

15. usub kindlalt, et kaubandus koos abi ja võlakergendusega on hädavajalikud aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks aastaks 2015; nõuab seepärast Doha vooru arenguküsimustes konkreetseid tulemusi juba Hongkongi ministrite konverentsil; leiab, et eri- ja diferentseeritud kohtlemise (S&D) rakendamine peaks olema WTO kokkulepete lahutamatu osa;
16. kutsub kõiki arenenud riike üles avama oma turgu tollidest ja kvootidest vabastamise teel kõikidele vähimarenenud maadest pärit kaupadele, nagu EL on seda juba teinud, eelkõige algatuse "Kõik peale relvade" tulemusena; toetab täielikult vähimarenenud ja muude ebasoodsamas olukorras olevate riikide "tasuta vooru" ideed; rõhutab, et see oleks oluline stiimul põhja-lõuna kaubandusele;
17. rõhutab, et vähimarenenud riigid ei suuda iialgi ära kasutada rohkem arenenud maade turgude avanemist, kui selliseid meetmeid ei täiendada kaubandusega seotud tehniline abi;
18. nõuab sidusaid "kaubandusabi" soodustusi arengumaadele, mis vajavad abi suutlikkuse suurendamiseks, et lõigata kasu turulepääsu hõlbustamisest ja kaubanduseeskirjade parandamisest ning laiendada oma tootmisbaasi, asendada tollidest saadud vahendid muude fiskaalvahenditega ning täita WTOs võetud kohustused;
19. nõuab kiiremas korras alalise lahenduse leidmist intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide (TRIPs) ja kaubandusega seotud investeerimismeetmete (TRIMs) valdkonnas, et rahvaterviseprobleemidega silmitsi seisvatele riikidele, kel puudub tootmisvõimsus, oleks tagatud juurdepääs ravimitele;

Muud küsimused

20. ootab Hongkongi ministrite konverentsilt märkimisväärseid edusamme ka mõnes muus küsimuses: rõhutab kaubanduse hõlbustamise tähtsust, et edendada kaupade ja teenuste vahetamist riikide, eriti arengumaade vahel; nõuab tolliprotseduuride lihtsustamist ja nendega seotud bürokraatia olulist vähendamist;
21. rõhutab konkreetsete tulemuste tähtsust rangemate mitmepoolsete eeskirjade kehtestamisel dumpinguvastaste meetmete, tasakaalustusmeetmete ja subsidiumite valdkonnas, võttes arvesse arengumaade ja vähimarenenud maade vajadusi; nõuab edusamme intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide (TRIPs) valdkonnas ning meetmeid võltsimise ja piraatluse vastu; leiab, et nende eesmärkide saavutamine tugevdab mitmepoolset kaubandussüsteemi;
22. rõhutab, et Doha voorus on tähtis arvesse võtta ka mittekaubanduslikke kaalutlusi, näiteks sotsiaalseid, keskkonna- ja kultuuriküsimusi; rõhutab, et tööhõive- ja sotsiaalküsimuste käsitlemata jätmine kaubanduslääbirääkimistel võib vähendada WTO liikmesriikide kodanike toetust Hongkongis tehtavatele edusammudele;
23. nõuab, et läbirääkimised kaubanduse ja keskkonna teemal aitaksid leida sobivad viisid, kuidas tagada, et kõik kaubandusotsused on kooskõlas mitmepoolsete keskkonnalepingute kaubandusmeetmetega;

WTO reform ja läbipaistvus

24. palub komisjonil Euroopa Parlamenti Hongkongi ministrite konverentsi eel ja ajal ning läbirääkimiste vältel sündmustega täielikult kursis hoida ning pidada regulaarset dialoogi ELi läbirääkimistemandaadi põhielementide teemal; tuletab meelde Uruguay vooru lõpus saavutatud õigust panna järgmiste voorude tulemused heakskiitmiseks Euroopa Parlamendis hääletusele;
25. rõhutab, et on tähtis säilitada avalikku ja poliitilist toetust WTO mitmepoolsele kaubandussüsteemile; rõhutab, et kiiresti on vaja parandada üldsuse teavitamist ning alustada arutelu WTO ülesehituse reformi teemal;
26. nõuab kindlalt hädavajalikku WTO reformi, muu hulgas läbirääkimiste korra täiustamist, et suurendada tõhusust ja läbipaistvust ning jõuda WTO liikmete hulgas konsensusele; peab niisama tähtsaks ka WTO vaidluste lahendamise mehhanismi uuendamist;

o

o o

27. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning WTO peadirektorile.